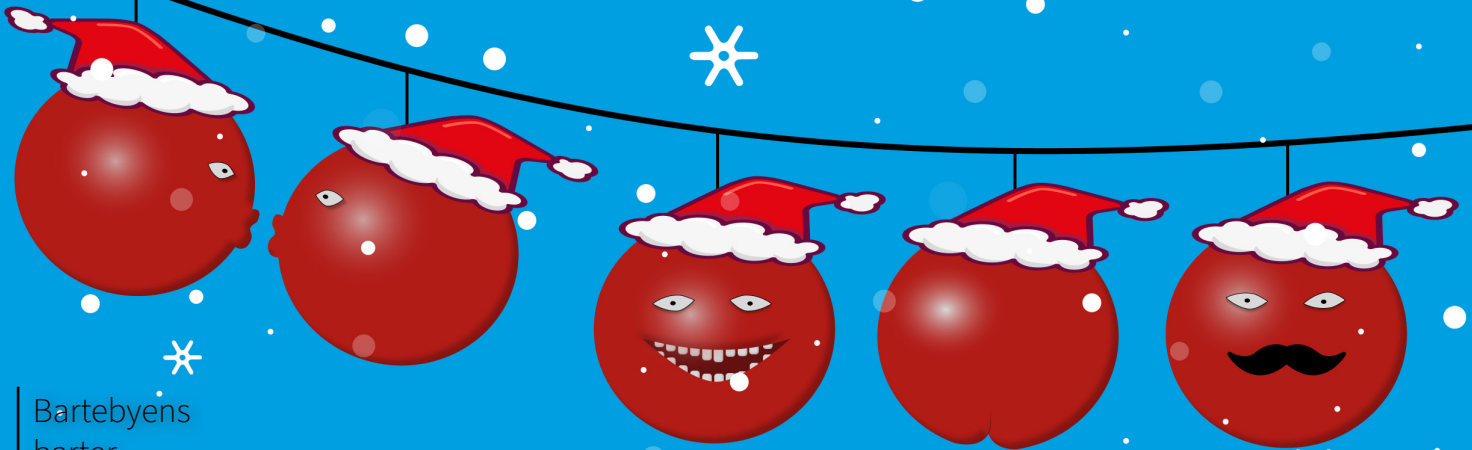

readme

Bartebyens
barter

Hjemme
hos ...

O nøgne Ø

Kult å være

kule

readme er gratis og blir skrevet av og for studenter ved Datateknologi og Cybersikkerhet og datakommunikasjon ved NTNU.

26. årgang utgave 6, 2024

REDAKTØR

Ian McGregor Aksum

LAYOUTANSVARLIG

Johanne Dahl Norland

MEDVIRKENDE

Eli Fjellbirkeland Johannesen
Erik Angus Usterud-Svendsen
Solveig Malling Heitmann
Madelen Hellervik Lothe
Simen Dalsmo-Klevdal
Isaac Gunnes Hansen
Are Nikolai Pedersen
Vetle Roos Mangrud
Amanda Sivertsen
Tobias Amundsen
Martine Mansåker
Martine Karlsen
Viljan van Raaij
Håkon Sæther
Oliver Bossum
Iver Ringheim
Petter Buseth
Marius Vestøl
Maja Vullum

FORSIDE

Ian McGregor Aksum

KONTAKT

readme@abakus.no

readme, Abakus
Sem Sælands vei 7-9
7491 Trondheim

NETTUTGAVE

readme.abakus.no

Netcompany

Leder

Hører du den lyden? Er det klokka som tikker mot eksamen? Nei, det er Mariah Carey som graver seg ut av hulen sin sammen med Wham! og Michael Bublé. Likevel er det eksamen du må konsentrere deg om nå: Julen kommer bare til snille barn som ikke konter. Samtidig er det lov å ta seg en konstruktiv lesepause, og det inkluderer selvfølgelig å sette seg ned og lese litt **readme**. I denne utgaven får du se konsekvensene av en linjeforening som engasjerer seg i Movember, utforske noen nye vrier på julegrøt, og selvfølgelig lese om årets test av juleøl. I tillegg anbefaler redaksjonen brettspill, i tilfelle du mangler en julegave eller ønsker noe nytt å utfordre familien med.

Selv om alle ser frem til jul akkurat nå, er det også spennende å se enda lenger frem. Med Bekk som ny HSP og både hytteutvalg og AbalInvest i horisonten er det nok mye gøy i vente etter nyttår.

Kommer vi snart til å eie en helt egen hytte vi kan bruke til å krasje **Abakus.no** når bookingen åpner? Vil Abakus få enda en inntektspost i budsjettet sitt? Det blir spennende å se. Jeg har i hvertfall erfart at Bekk er veldig flinke på kule og engasjerende arrangementer, og jeg tror de vil være en fantastisk samarbeidspartner for Abakus. Samtidig vil jeg gi en varm avskjed til Netcompany, og takke for samarbeidet!

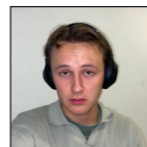
Til slutt vil jeg meddele at dette blir min siste utgave som redaktør. Det har vært en kjempeopplevelse å lede Gløshaugens beste linjeforeningsmagasin dette året, og jeg kommer til å savne gjengen mens jeg er i utlandet. Likevel vet jeg at gjengen kommer til å fortsette å trykke sertifiserte bangers, og jeg vil gratulere Håkon Sæther som ny gjengleder. Han kommer til å gjøre en fabelaktig jobb som ny redaktør i **readme**, og jeg gleder meg allerede til utgave 01. Takk for meg.

Redaktør

Ian McGregor Aksum

I denne utgaven

4 Brutal bartekritikk

12 Sjefenes sjefer

18 Smaker Aass ass?

Tekst: Solveig Malling Heitmann
Foto: Viljan van Raaij

Denne teksten gir uttrykk for skribentens egne meninger

Det vi håpet aldri skulle skje igjen, har skjedd. Donald Trump vant presidentvalget i USA for andre gang, noe som betyr at vi i Norge snart må forholde oss til den uforutsigbare, oransje figuren igjen. Men hvilke konsekvenser kan hans seier få for oss her i Norge?

NATO

Norges sikkerhet er tett knyttet til NATO, og med Trump tilbake som president er plutselig ikke NATOs fremtid like sikker lenger. I sin forrige periode som president stilte Trump spørsmål ved USAs rolle i alliansen, og hintet til at han synes de europeiske landene brukte for lite ressurser på forsvarsalliansen. Med Trump som president igjen ser det fort ut som at Norge går inn i fire år med mye større utgifter til NATO om vi ønsker å sikre at USA fortsatt vil være en pålitelig alliert som vil komme til vår unnsetning ved behov.

KLIMAPOLITIKK

Trump er kjent for å være svært skeptisk til klimapolitikk. Førrige gang han styrte trakk han USA ut av Parisavtalen og omfavnet i stedet fossilindustrien med åpne armer. Nå som han er tilbake kan vi regne med enda en periode hvor USA motsetter seg alt av internasjonale klimaambisjoner. Det at en av verdens største utslippsnasjoner setter seg på sidelinjen i klimakampen, kan få massive konsekvenser for internasjonal klimapolitikk. For eksempel kan land som tidligere har følt seg «presset» til å redusere utslipp, følge i USAs fotspor ved å senke klimainnsatsen sin.

ØKT SPLITTELSE

Splittelsene blir stadig større og større i USA, og Trump er definitivt en sterk bidragsyter. Hans polariserende retorikk og vilje til å angripe egne institusjoner har skapt et klima der mange amerikanere ikke lenger har tillit til demokratiet. Med Trump i Det hvite hus kan vi forvente at

denne splittelsen vil forverres, og at effekten vil spre seg videre utenfor USAs grenser. Et politisk klima preget av hat og mistillit kan fort inspirere lignende tendenser i andre land, inkludert Norge. Selv om vi liker å tro at vi har et stabilt demokrati, ser vi allerede tegn på økt polarisering her også. Et eksempel på dette er en undersøkelse gjort av Statistisk Sentralbyrå i 2022, som viste at andelen nordmenn som mener at innvandring truer norsk kultur har økt de siste årene. Denne utviklingen reflekteres også i sosiale medier hvor man ofte kan finne opphetede diskusjoner preget av sterke meninger, stygt språk og hat. Med Trump tilbake i rampelyset de neste fire årene, vil hans til tider hatefulle retorikk trolig få enda større gjennomslag, noe som kan bidra til å forsterke skillelinjene både i USA og her hjemme. Alt vi kan gjøre her i Norge er å håpe at vi som nasjon klarer å stå imot og bevare den tilliten og samholdigheten vil liker å se på som viktige byggesteiner i vårt demokrati.

Movember

Tekst: Håkon Sæther

Layout: Martine Mansåker

Movember er over, og Abakus har stilt sterkt! Våre tapreste abakuler har kjempet seg gjennom en måned med intens kløe, bistre blikk og ujevn hårvekst – alt i ære for menns helse. For å hedre dem, har vi i **readme** laget en kollasje med et knippe av de modigste bartekongene og deres reise gjennom Movember.

Resultatene spenner fra hårete og elegante «stasjer» til noe vi best kan beskrive som «overleppesygge». Deltakerne vurderes på resultat, differanse fra start til slutt og kleinhetsfaktor på bildet. Og med hver deltaker, donerer **readme** 20 kroner til Kreftforeningen.

Kampen for menns helse fortsetter selv om Movember er over for i år! Hvis du vil bidra, kan du fortsatt donere til Kreftforeningen via Vipps eller deres nettsider.

Vipps: 2277

Nettside: kreftforeningen.no/stott-kreftforeningen

RESULTAT: ★★

DIFFERANSE: [grid]

KLEINHETSFAKTOR: 😊😊😊😊😊

Før-bildet gir traumatiske flashbacks til ungdomsskolen – den klassiske selfie-poseringen med et hint av *fuck me-eyes*. Det er mulig det er litt mer hår på leppa på etter-bildet, men man skal ikke se bort i fra at lyset gjør halvparten av jobben.

RESULTAT: ★★★★★

DIFFERANSE: [grid]

KLEINHETSFAKTOR: 😊😊

Starter sterkt med et kreativt før-bilde som setter standarden, men jukser litt med svartfarge på barten i etter-bildet. Likevel kan vi ikke annet enn å gi poeng for innsatsen, for selv med hjelpemidler er det ingen tvil om at han tar Movember på alvor. Dette er en mann som vet hvordan man skaper inntrykk, uansett midler.

RESULTAT: ★★

DIFFERANSE: [grid]

KLEINHETSFAKTOR: 😊😊😊😊😊

Etter et så kreativt før-bilde som forrige deltaker hadde, er det mildt sagt skuffende å se at kreativiteten og innsatsen har tatt et markant stup. På etter-bildet er det vanskelig å ikke bli betatt av de blå øynene som stirrer meg dypt inn i sjelen, men dessverre klarer ikke barten å følge med intensiteten.

RESULTAT: ★★★★★★

DIFFERANSE: [grid]

KLEINHETSFAKTOR:

Med en velstelt og fyldig bart bestående av hårstrå som kunne vært plassert med kirurgisk presisjon er ikke dette bare en bart, det er et statement: Her bor dedikasjon, stil og en forståelse for hvordan man behandler mannens ultimate tilbehør.

RESULTAT: ★★★★★★

DIFFERANSE: [grid]

KLEINHETSFAKTOR:

Denne transformasjonen er prakteksemplaret på hva en god bart kan gjøre for en mann – én dag er han en gladgutt med null bekymringer og hele livet foran seg, og plutselig, med barten på plass, er han en nyskilt far til tre med en aura av autoritet og et blikk som sier at han endelig har funnet sin sanne kraft.

Takk til alle som deltok på årets Movember-aksjon! Det er fantastisk og veldig inspirerende at så mange abakuler har stilt opp for en god sak. Vi er stolte over å kunne meddele at vi totalt har samlet inn 720 kroner til Kreftforeningen. Hver eneste krone går til å fremme forskning og støtte tiltak for menns helse, og vi i **readme** er utrolig glade for å ha bidratt til denne viktige saken.

I tillegg til vårt initiativ, har en rekke abakuler donert penger til Kreftforeningen for hvert bartebilde som har blitt lagt ut på Slack-kanalen #abartkus. Dette har bidratt til enda mer støtte for Kreftforeningen, og vi er svært imponerte over innsatsen til alle som har donert og deltatt.

GRASENDE GRAN

Tekst: Tobias Amundsen Layout: Maja Vullum

Jula er en viktig tid for mange, fylt med varme, samvær og ettertanke. Gjennom århundrer har man feiret høytiden med gamle tradisjoner som har gått i arv fra generasjon til generasjon. Fra glitrende julepynt til duften av røkelse og nystekte pepperkaker, skaper jula en magisk atmosfære som binder oss sammen. Men hvordan oppleves høytiden fra et juletres perspektiv?

Juletreet er utvilsomt den viktigste pynteartikkelen i juletiden. Med sine frodige greiner og den velkjente duften av barnål, er det vanskelig å se for seg en jul uten pryden i stua. Vi i *readme* så oss derfor nødt til å finne ut av hvordan høytiden oppleves av julas konge selv. Etter iherdig innsats klarte vi til slutt å komme i kontakt med et juletre som var villig til å uttale seg.

Vi møter Greinar Gran sammen med bistandsadvokat Ask Furu i utkanten av Lade. Her ble Greinar etterlatt i fjor, bare få dager etter han så smått hadde begynt å drysse. Greinar er fortsatt tydelig opprørt, men vi ber ham ta oss tilbake til fjorårets førjulstid. Han forteller om en tid da livet gikk på skinner. Med kone, stabil inntekt og spirer på vei, kunne ikke livet bli mye bedre enn det var for et år siden.

En vakker desemberdag skulle alt endre seg for Greinar. En menneskepappa med barna på tur dro plutselig en massiv øks opp av sekken, og startet å hugge i ham på bestials vis. Foruten noen korte glimt av å bli slept gjennom skogen, husker ikke Greinar mer fra det han selv kaller en utpekulert og nøye planlagt kidnapping. Da han våknet igjen, stod han midt i stua til familien som bortførte ham. Ikledd julekuler, norske flagg, lyslenker og glitterstas følte Greinar seg som et utstillingsobjekt, til glede for alle andre enn seg selv. Vi får høre at vanningen av Greinar foregikk sporadisk gjennom hele jula, og at han derfor ble tvunget til å tåle tørre forhold, uforenlige med graners generelle helsebehov.

Det er ingen tvil om at fjorårets jul har satt dype spor i Greinar. Tidligere i høst bestemte han seg derfor for å anmelde sin tidligere vertsfamilie. Vi har fått innsyn i anmeldelsen og tillatelse til å dele innholdet. I henhold til § 24 i *Lov om festdekorasjoner og deres rettigheter*, samt på bakgrunn av bestemmelsene i *Forskrift om verdighet og respekt for vegetativt interiør*, rettes følgende anklager:

1. URETTMESSIG BERØVELSE AV NATURLIG HABITAT

Fornærmede, som opprinnelig levde livet sitt i skogen med venner og familie, ble uten forvarsel eller mulighet til å motsi denne avgjørelsen,

brutalt fjernet fra sitt hjem og overført til et innendørs område i privat bolig. Dette uten hensyntagen til vedkommendes klare preferanse for frihet og naturlig eksistens.

2. EKSPONERING FOR OVERDREVEN AKUSTISK OG VISUELL STIMULI

Gjennom hele juleperioden ble fornærmede kontinuerlig utsatt for høye toner av julemusikk, blinkende lys, samt tilstedeværelse av mennesker som var i varierende grad emosjonelt belastet, og spesielt hyperaktive barn. Det er grunn til å anta at fornærmede led av sensorisk overbelastning, noe som kan ha resultert i unødvendig stress og mulig emosjonell skade.

3. NEDSETTENDE REFERANSER TIL KROPPSFASONG OG GRENVERK

Fornærmede har ved flere anledninger blitt omtalt med uttrykk som «litt skjævt», «ikke så fyldig som i fjor», og «burde vært tettere i toppen». Slike kommentarer har påført fornærmede unødvendig selvkritikk og lav selvbillit angående egen kroppsbygning og grenstruktur, noe som er fullstendig uakseptabelt i en moderne husholdning.

4. KRENKELSE AV PRIVATLIVETS FRED

Til slutt påpekes det at fornærmede ikke en eneste gang ble konsultert eller informert om prosedyren som skulle foregå etter julaften. Vedkommende ble på brutalt vis, og uten forutgående varsel, fjernet fra vertsfamiliens bolig og hensatt på Lade – en skjebne som man med rimelighet må anta har hatt en uønsket og dypt forstyrrende virkning på fornærmedes mentale tilstand.

Til tross for varige traumer og nylig påvist PTSD, håper Greinar likevel at alle får en gledelig jul. Han legger vekt på at det er viktig å feire høytiden på en måte som respekterer alle levende vesener. Greinar oppfordrer til å skaffe samtykke fra grantrærne før man hugger i vei, eller enda bedre, skaffer seg et plastjuletre. Så neste gang du pynter til jul, husk Greinars historie, og ta valg som ikke påfører de involverte varige psykiske lidelser.

Hvordan spice opp julegrøten

Juleferien nærmer seg med stormskritt, og mange av oss har nok allerede begynt å sulte etter den årlige julegrøten. Dessverre rumler ikke magen min like høyt i år som den pleier. Så lenge jeg kan huske har jeg sett frem til risengrynsgrøt på julemorgenen, men jeg tror kanskje jeg har gått litt lei av det samme gamle. I et forsøk på å redde julen har jeg derfor satt meg ned og funnet fire måter julegrøten kan gjenvinne spenningen.

MANDLER

Konkurransen om hvem som ender opp med mandelen i grøten er en av tradisjonene jeg gleder meg mest til hver jul. I tillegg er jeg generelt en stor mandel-fan og får aldri nok av dem. Så hvorfor stoppe med bare én mandel i grøten? Dette var en hypotese verdt å teste. For å gjøre mandlene mer grøtvennlige, knuste jeg dem i mindre biter før jeg satt i gang med spisingen. Den lille *crunchen* var et godt tillegg i julegrøten, som absolutt gjorde opplevelsen mer spennende enn vanlig. Utover det smakte ikke mandlene veldig mye dessverre. Det beste med flere mandler i grøten er nok at med så mange mandler i grøten er alle vinnere. Derfor gir jeg ingrediensen fem av seks julestjerner.

5/6 ★

BRUNOST

I letingen etter flere ingredienser jeg kunne ødelegge grøt med fikk jeg et godt tips fra en medskribent: «Brunost er jo vanlig å ha på havregrøt, så kanskje det fungerer her også?» Etter å ha prøvd det kan jeg meddele at «nja... det er helt greit.» Den varme grøten smeltet brunosten, som var ganske digg. Imidlertid følte jeg at det ble litt vel søtt, som ikke burde være mulig når det tross alt er risgrøt vi snakker om. Dessuten kunne det fort bli litt mye. Ingrediensen får tre av seks julestjerner. Fikk meg til å savne mandlene.

3/6 ★

SOYASAU

Til nå har risgrøten smakt godt, men jeg er sulten på mer enn god smak. Enn så lenge har jeg ikke funnet den wow-faktoren jeg har lengtet etter. Litt mer mandel i grøten ble ingen *game-changer*. Det er for kjedelig. Da jeg så mot butikkhylla og fikk øye på soyasausen, visste jeg derfor hva jeg måtte gjøre. Når den grøsserlige blandingen av soyasaus og risgrøt stod foran meg på bordet, var jeg rimelig sikker på at det kom til å smake dårlig. Til min store overraskelse var det mye verre enn jeg kunne sett for meg. Wow. For smak får denne sadistiske vitsen null av seks julestjerner, men for unikhet og wow-faktor får soyasausen to trøstepoeng.

2/6 ★

BACON

Jeg har hatt mange gode ideer, men å putte bacon på julegrøten var nok en av mine beste. Ikke bare smakte det godt, men jeg vil si bacon-ideen er en fulltreffer når det kommer til å spice opp julegrøten på en nytenkende måte. Imidlertid var det noe som ikke helt stemte – noe jeg ikke helt klarer å sette ord på. Mest sannsynlig var det nok ettersmaken av soyasaus og risgrøt blandet, men dessverre må baconet likevel nøye seg med fem av seks julestjerner. Uansett digg. God jul til grisen – takk for ditt deilige bacon.

5/6 ★

Tekst: Are Nikolai Pedersen Layout: Amanda Sivertsen

Glasløken

Tre løk til Askepott

INSTITUTTENE ANSETTER JULEALVER

Tekst: Majul Alvullum

GLØSHAUGEN – I et forsøk på å redusere kostnader og berge julestemningen på instituttene, har IDI og IIK bestemt seg for å ansatte julealver i år. De har blitt satt til diverse kontorarbeid og som studasser rundt om på A3. Begrunnelsen for ansettelsen er at julealvene er effektive og viser seg å være svært budsjettvennlige. Vi har intervjuet HR-ansvarlig Gløggfrid Peppervik, som kan rapportere om at alvene har det veldig fint og ikke klager så lenge de får nok pepperkaker og gløgg. Derimot har det kommet klager og bekymringer fra både studenter og andre ansatte. Flere studenter har klaget over for mye julemusikk på grupperommene på A3, og opplever at julealvstudassene forsvinner i lange perioder for å «lade opp nisseluene». Om julealvene blir sendt tilbake til Nordpolen etter høytiden eller om de blir fulltidsansatte har ikke instituttene kommentert noe på.

PR LANSERER ABAJULEKULER

Tekst: Gledeli Julekulesen

A3 – Prisjukskomiteen (PR) i Abakus har nylig lansert Abajulekuler som en del av merch-lineupen. Den eksklusive julekula er formet som en kule, og har samme rødfarge som Abakus-logoen. I beskrivelsen av kula skriver PR at det er snakk om håndlagde kuler, laget etter tradisjonsrik russisk teknikk. For 699,90 kan abakuler sikre seg den nydelige julekula. Til tross for den stive prisen, tror PR-leder Per Dår-Lie at kulene vil bli en suksess: «Dette er julekuler som er spesiallaget for abakuler og deres særegne behov. Hver kule er like unik som den jevne abakule, og det er ikke mulig å få tak i lignende julekuler noe annet sted.» Undersøkelser gjort av **Glasløken** viser derimot at Abajulekula kan bli kjøpt i pakker på 25 stk på Nille for knappe 100 kroner. Konfrontert med dette henviser Dår-Lie **Glasløken** til kommunikasjonsansvarlig Finn Nes Ike, som dessverre ikke kunne kommentere saken grunnet svært smittsom omgangssyke.

SLÅ EN BROR FOR MILJØET

Tekst: Smackle Mangerud

NORDPOLEN – Verdens handelsorganisasjon (WTO) har lenge prøvd å finne ut av hvilke land julenissens verksted importerer råmaterialene sine fra. Etter nøye analyse av global handel har de konkludert med at det ikke kan forklares med import. Ingen land har kapasitet til å oppdrive mengden materiale verkstedet bruker, spesielt ikke uten at WTO skal legge merke til det. Den eneste mulige årsaken er at de fanger opp molekylene fra atmosfæren og bygger opp materialene fra bunnen. Som et svar på denne oppdagelsen har FN lansert kampanjen «Slå en bror for miljøet», der de oppfordrer folk til å komme så langt opp på slemmelista de greier. For å produsere nok kullklumper til en forlenget slemmeliste, blir julenissens verksted nødt til å øke opptaket av karbon, noe som vil reversere global oppvarming.

Utgavens master

Det snør, det snør, og ambulansesystemet kneler

Forecasting Ambulance Demand and Response Times Using Machine Learning: The Impact of Weather Data and Black Ice Modeling

Tekst: Vegard Ervik (M.Sc. 2024), Kunnskapsingeniør i Computas og Juni Bugge (M.Sc. 2024), AI & Data Analyst i Deloitte

I en tid hvor helsevesenet presses på alle fronter, er det viktig å effektivisere der en kan. For å optimalisere ambulansetjenesten er det nødvendig å ha en god prognose på ambulanseetterspørsel, og det er her masteren vår kommer inn.

HVORDAN SPÅ FREMTIDEN

Dersom man ønsker å predikere hva som vil skje i fremtiden, og ikke har evnene til Snåsamannen, er maskinlæring et godt verktøy. For å trene en prediktiv maskinlæringsmodell trengs det først og fremst et datasett. I vårt tilfelle besto datasettet av anonymisert data av (nesten) alle ambulanseoppdrag i Oslo og Akershus mellom 2015 og 2019.

Etter å ha fått tilgang til et datasett, splitter man det ofte opp i tre deler: train, validation og test. Maskinlæringsmodellen trener først på «train»-delen av datasettet. Når modellen har gått gjennom treningsdataen, tester den seg på «validation» for å se hvor god den er. Disse to stegene gjør gjerne modellen flere ganger, kalt treningsperioden. Etter å ha gjennomført

treningsperioden, tester modellen hvor god den faktisk er ved å prøve å predikere «test»-datasettet.

Forskjellen på en «vanlig» og en prediktiv maskinlæringsmodell er at man vanligvis splitter datasettet tilfeldig. I en prediktiv maskinlæringsmodell vil man ofte splitte datasettet basert på tid, med den eldste dataen i «train», den nyeste i «test» og resten i «validation». Dette gjøres for å gjøre maskinlæringsmodellen bedre på å predikere fremtiden.

HVORDAN GJØRE MASKINLÆRINGEN BEDRE?

Etter å ha trent opp maskinlæringsmodellen din med stegene over, finner du kanskje ut at modellen din er ganske dum. Det kan være flere grunner til dette, men en av disse kan være mangelfull data. Dersom du skal predikere omsetning i en strandkiosk, men datasettet ditt ikke inneholder værdata, vil det være vanskelig å predikere godt. Det er tross alt få folk som kjøper is i regnet, selv om det er sommer.

For å prøve å gjøre ambulanspredikeringen bedre, koblet vi alle ambulansetrykninger til værdata. På den måten kunne vi se nedbørsmengde, vind, temperatur og annen data når en utrykning fant sted. I tillegg brukte vi værdataen til å modellere is i veibanen, også kalt hålke. For å se om værdataen gjorde noen forskjell gjorde vi analyser av dataen, samt trente maskinlæringsmodeller på datasett med ulike værdataer for å se hvilke som gjorde det best

BLE MODELLEN FAKTISK BEDRE?

Etter å ha trent ulike maskinlæringsmodeller på ulike data, fant vi ut at hålke gjorde en maskinlæringsmodell bedre til å predikere ambulanseetterspørsel. Nedbør, temperatur og vind gjorde ikke maskinlæringsmodellen noe signifikant bedre, men det kan være flere grunner til det, som mangelfull «feature engineering». Dersom noen er interesserte i hvordan vi modellerte hålke, resultatene eller kunne ønske å skrive om noe lignende, er det bare å ta kontakt med en av oss på Slack.

Spinnville sidejobber

Tekst: Oliver Bossum
Layout: Petter Buseth

DROPSHIPPING

Om du noensinne har befunnet deg på «finance bro»-siden av TikTok, eller om du noen gang har tastet inn «how to make money online quick easy» på Google, så har du nok kjennskap til nettopp *dropshipping*. En dropshipper er en person som selger varer uten å noensinne selv ha dem på lager, altså litt som en slags glorifisert mellommann. Et klassisk eksempel er fidgetspinner-perioden i 2017. Var man dropshipper på denne tiden fant man som oftest en skummelt billig (og ofte lavkvalitets) versjon av den populære leken på for eksempel AliExpress, og satt opp sin egen nettside hvor man solgte den som sitt eget produkt, sannsynligvis til mye høyere pris. Når man så fikk inn bestillinger sendte man dem direkte til den opprinnelige leverandøren, slik at de kunne sende produktet til personen som bestilte det. Dropshipperen sitter igjen med fortjeneste, uten å måtte gjøre noe av det arbeidet som vanligvis forbindes med å drive en butikk. Denne sidehustlen er relativt lett å starte med, og koster svært lite, men dessverre er det ikke 2017 lenger. I nyere tid er dropshipping et veldig mettet marked, og det er utrolig vanskelig å bryte inn i det. Nettopp av den grunn får den terningkast tre.

Kveldene har for lengst mørknet, og dagen hvor hver og en av oss må dra til byen og punge ut for gaver til så å si alle vi kjenner nærmer seg med stormskritt. Nå er jo vi studenter som oftest stinn av gryn, så dette gjelder naturligvis svært få av oss, men er du en av dem som ikke har så mye å rutte med nå til jul, kan en såkalt *sidehustle* være til nytte. En sidehustle er, i sin enkleste form, enhver aktivitet du gjør utenom en vanlig jobb med mål om å tjene opp penger, eller «stable brød» som ungdommen nå til dags foretrekker å kalle det. Vi i *readme* har dykket dypt i oss selv og hentet opp glørne av våre indre entreprenører for å kunne fortelle deg akkurat hvilken du bør velge. Spenn deg fast, på tide å dra inn litt kapital.

ONLYFANS

Er du aldeles komfortabel i eget skinn, og samtidig ikke har noe særlig imot at andre også er komfortable i ditt skinn, kan denne glorifiserte pornosiden være noe for deg. OnlyFans kan i utgangspunktet brukes til hva som helst, da det kun er et sted hvor skapere kan ta en fast abonnementspris for innhold, men la oss være ærlige her: 99 prosent av folk bruker det til nakenbilder. De siste årene har dette selskapet omtrent ikke forlatt medienes lepper, spesielt på grunn av hvor mye noen av disse såkalte modellene klarer å tjene på et par bilder og videoer. Samtidig har siden også møtt stor kritikk, da det også kan sies at den senker terskelen betraktelig for at unge (kvinner) begir seg inn i sexindustrien, en industri som ikke alltid har vært kjent for å være særlig bra. Det er tydelig en del moralske vanskeligheter rundt denne sidehustlen, men vi er dessverre ikke her i dag for å bry oss om etikk: «cash is king», og når det kommer til cash kan OnlyFans være en gullgrube hvis innholdet ditt virkelig slår an, men det er et virkelig stort hvis. Sannsynligheten for at brukeren din aldri tar av, og du dermed kun har solgt verdigheten din for en slikk og ingenting er stor. Med tanke på dette finner vi det passende å gi OnlyFans terningkast fire.

PANTEMANN/KVINNE/PERSON

Har du en god, intuitiv forståelse for det urbane bylandskapet – og spesielt plasseringen av søppelkasser – kan det være en god idé å prøve seg som pantesanker. Disse hardtarbeidende menneskene bruker all fritid på å effektivisere sin egen innsanking av den aller største av skatter, nemlig pant. Denne bringer de deretter til sin nærmeste matbutikk, hvor de forhåpentligvis får byttet den inn mot «cold, hard cash». Vær obs på at pantesanking er en veldig territoriell sidehustle, så om du med uhell vandrer over i en annen sankers faste område, må du være forberedt på kamp. Dette er en svært enkel sidehustle å starte med, og potensialet for profitt er stort om du er riktig effektiv. Dessverre er det slik at pantemarkedet er veldig konkurransepreget, og du må være ordentlig rask for å komme til panten før noen andre har tatt den. Med bakgrunn i dette ser vi det passende å gi denne sidehustlen terningkast fire.

VIPPS-RAN

Ah, kriminalitet. Ingenting er som et godt, gammeldags Vipps-ran. Er det penger du trenger, og om du virkelig ikke har tid eller evne til å sette opp en nettbutikk, eller plukke pant, eller ta svært upassende bilder av deg selv, er dette løsningen. Muligens den aller raskeste måten å tjene penger. Ta en spasertur ut i Midtbyen, finn et relativt bortgjemt smug, og smør deg med tålmodighet. En eller annen gang må det jo komme en stakkars person gående, og da spretter du ut, løfter «gætte» og gjentar etter meg: «Dette er et Vipps-ran. Kan du, øh, sende alt du har til dette nummeret eller?» Stol på meg, det fungerer hver gang. Pengene er raske og effektive, og det koster ingenting å starte opp. Dessverre er det også stor mulighet for at du ender opp med å rane en medstudent, og da tjener du jo absolutt ingenting. En annen, om mulig litt større nedtur her er nok at dette er aldeles ulovlig, og samtidig moralsk forkastelig. Likevel gjentar jeg at vi er ikke her i dag for å bry oss om etikk. I lys av dette er det kun riktig å gi en såpass effektiv sidehustle terningkast seks.

Jul med HS-familiene

For at vårt kjære *Hovedstyret* (HS) skulle kunne komme dit de er i dag, har de blitt formet av sin familie og foresatte. Hvordan feirer egentlig HS jul? Er det bare glade jul eller stor splid om når julefeiringen kan starte? Vet foreldrene i det hele tatt hva barna deres gjør når de ikke lenger bor hjemme? Vi har intervjuet foreldrene til HS og stilt dem spørsmål listet på neste side.

Tekst: Martine Meng Karlsen Layout: Martine Mansåker

Håge – Moren til Kristoffer

1. Vi skal feire jul på hytta i år. Vi har litt sånn annethvert år på hytta og annethvert år hjemme, men i år blir det hyttefeiring oppå fjellet med pinnekjøtt og diverse.
2. Pinnekjøtt må det være. Min slekt kommer fra Bergen, så da blir det pinnekjøtt. På julaften varierer det litt hva vi har til dessert, men vi har begynt å gå over til fruktsalat fordi folk er egentlig ganske mette av alt pinnekjøttet.
3. For meg så må det vente til første søndag i advent, det hadde vært ideelt synes jeg, ellers blir man lei før jul. Adventstiden begynner litt forsiktig med adventskalender. Jeg har jo tre sønner jeg spør hvert år «Vil dere fortsatt at jeg skal lage julekalender?» i håp om at de kanskje begynner å bli for store til det. Men de synes det er veldig kjekt. Så rundt midten av desember begynner jeg å lage julekaker, tenke på julegaver og sånt.
4. Jeg har skjont at han bruker mye tid på vervet sitt, og påstår selv at han har kontroll på studiet også. Jeg har kanskje litt på følelsen av at det går mer tid til verv enn til studie, bortsett fra når han leser til eksamen. Da tror jeg det er rimelig skippertak.
5. Vi har skjont at det går mye ut på interaksjon og samarbeid med arbeidslivet og diskusjoner i holdning til det og rundt sommerjobber, ulike arrangementer, og samtidig samkjøre med andre studentorganisasjoner. Ellers vet jeg at han er veldig opptatt av å engasjere studentene, og at det skal være noe alle studenter kan engasjere seg i, og at ikke noen skal føle seg utelatt.
6. Vi er veldig stolte av deg, og vi ser fram til at du kommer hjem til jul.

Ånund – Faren til Tiril

1. Vi har ikke så veldig mange faste vaner. Det som er fast er at barna er her på julaften, også på andre juledag blir det et litt større familieselskap med familien til søsteren min. Ellers er de fleste juledagene ganske standard. Men vi lager jo alltid pepperkakehus, og da veldig ambisiøse pepperkakehus hvert år.
2. Det blir nok pinnekjøtt, det er jo en link her til Tiril, som er veldig glad i det, så det er ganske standard. Og sjokoladefondant er veldig populært til dessert.
3. Pyntingen skjer etter første søndag i advent, ikke før, og det samme gjelder for julemusikk, julebrus og sånt.
4. Har ikke peiling. Jeg tipper at hun sikkert kunne brukt en god del mer, også tenker jeg at hun bruker omtrent sånn passe.
5. Jeg vet ikke så veldig konkret hva det går ut på. Det er jo en slags form for ledelsesfunksjon og å være en igangsetter av forskjellige ting, arrangementer og følge opp at folk gjør forskjellige ting som de skal gjøre i forbindelse med det. Jeg har ikke noe detaljert kunnskap om akkurat det her, men jeg har inntrykk av at det er masse som skjer og at det er masse fine aktiviteter. Tiril er i hvert fall veldig engasjert.
6. Hei Tiril! Stå på. Jeg er veldig glad i deg. Du er aller best.

Lasse – Faren til Aurora

1. Vi har tradisjon for at vi er sammen på hytta annenhver jul. Da feirer vi julaften oss fire på hytta, og innimellom får vi besøk av annen familie. Og andre julen er vi da hjemme med mine foreldre, altså Auroras besteforeldre.
2. Vi har hatt litt ulike ting på julaften, blant annet pinnekjøtt, kalkun, ribbe og ribberull, men det er nok ribbe som er vanligst. Og så er jeg veldig glad i riskrem, mens Karin og jentene er glad i panna cotta og andre ting. Så da blir det oftere at vi ikke har riskrem enn at vi har det.
3. Det er vel egentlig Karin, moren deres, som setter rammene for det. Så fra cirka slutten av oktober er det lov med julefilmer, mens julepyntingen ofte ikke er før et par-tre dager før julaften. Jeg har ikke veldig sterke meninger der.
4. Jeg har et inntrykk av at hun bruker mer tid på Abakus enn på studiet, så jeg har en feeling av at hun prioriterer det veldig høyt. Jeg tror hun er veldig strukturert og flink til å jobbe de 7-8 timene hun skal en dag, og så hvile og gi hjernen ro til å fordøye det hun har lært. Så hvis jeg skal gjette, så jobber hun kanskje med studiene 40 timer i uka.
5. Hun holder blant annet på med økonomi, så jeg vet litt om hvordan budsjettprosessen fungerer, de interne rutinene i Abakus, møtekultur og møterepler. Jeg har også fått høre om prosessene rundt valg av HSP.
6. Jeg er veldig imponert over hvordan hun klarer å ta det ansvaret hun gjør i linjeforeningen, samtidig som hun har den omsorgen og omtanken både overfor Markus, besteforeldrene og alle. Det setter jeg veldig pris på. Hun er rett og slett helt unik på det.

Ela – Moren til Emrik

1. I år skal vi feire jul i Australia. Vi har bodd i Sydney to ganger, så det er halvveis en del av tradisjonen å dra tilbake dit innimellom, og ellers er vi på Røros.
2. Vi har alltid ribbe og lutefisk på julaften, om det er favoritt eller bare tradisjon er jeg litt usikker på. Det er godt på julaften, men jeg spiser det bare én gang i året. Til dessert er det bare is.
3. Der har vi ganske strenge regler og Emrik er med på å holde justis. Det er fra 1. desember det er lov til å begynne å pynte til jul og drikke julebrus, men treet skal ikke pyntes før lille julaften.
4. Det er litt vanskelig å si, han virker jo opptatt hele tiden. Han er på campus hver dag og jobber en del, men i timer er det umulig å si. Når han er så aktiv på alt, så er det litt vanskelig å vite hva som er hva. Han går jo et siving-studie som har øvinger og sånt, så jeg tror han bruker en god del tid.
5. Delvis. Det går litt over i hverandre siden han både har jobbet med itDAGENE, er med i HS og vært med i arrangementskomiteen. Så nå har jeg fått med meg at han er «øvrig styremedlem». Han kommer hjem på søndagsmiddag nesten hver søndag, så da får vi høre en del der.
6. Emrik, jeg ønsker deg lykke til i juleinnsparpen av et rimelig fullpakket høstsemester, både når det gjelder studiene og verv. Og kjenner jeg deg rett blir det sikkert ikke noe mindre fullpakket i vårsemesteret. I Abakus får du virkelig mulighet til å leve ut din sosiale side og ikke minst din gode evne til å organisere sosiale aktiviteter for andre. Vi gleder oss til juleferie sammen med deg.

Bernt – Faren til Hanna

1. Tradisjonen tro så gjør jeg en utvelgelse av juletre på forhånd, også vandrer vi bort til Blommenholm stasjon sammen og bærer det hjem. Det har vært en veldig hyggelig juletradisjon, og er på en måte inngangen til julen. Så blir det julepynting lille julaften.
2. Julemiddagen er som alltid lokalprodusert pinnekjøtt fra Haugesund. Desserten har variert etter tilgangen på multer, men multekrem har jo vært en av favorittene i mange år.
3. I vårt hus pleier vi å vente så lenge som mulig, men fra midten av desember begynner vi å sette på julemusikk. Jeg har et gammelt stereoanlegg hvor det står seks CD-er i en rack med bare julemusikk som brukes én gang i året. I julen spilles de seks CD-ene kontinuerlig.
4. Det tror jeg er altfor lite, men det regulerer hun helt fint selv. Hanna er jo veldig engasjert i studentforeningen så jeg har forståelse for at foreningsarbeid er morsommere enn fagarbeid, men jeg håper hun har funnet frem til en god fungerende fordeling. Å finne riktig balanse er jo en prøvelse i seg selv.
5. Jeg synes hun har en fin tilnærming slik at jeg vet i de store linjene hva hun driver med, men inngående kjennskap har jeg ikke. Jeg synes det er fint at hun har en form for konfidensialitet til det hun driver med. Hvis jeg vil vite mer så spør jeg bare, og får beskjed om det er noe jeg ikke får vite.
6. Stå på og vær deg selv. Du vet best hva som gagnar både fellesskapet og deg selv. Og at studentjenta mi kommer hjem til jul, det gleder vi oss veldig til.

Leif Tomas – Faren til Ingeborg

1. Vår tradisjon er å reise på besøk til familien som vi har langt unna. I år går julereisen til Vestlandet. Og andre ganger går julereisen nordover.
2. Jeg er oppvokst med pinnekjøtt, mens mora til Ingeborg er oppvokst med ribbe. Og løsningen er «Ja takk, begge deler». Vi kjører både ribbe, pinnekjøtt og fisk. Og som dessert har samboeren innført multekrem som obligatorisk.
3. Der har vi litt strekk i laget. Ingeborg har jo allerede begynt å drikke julebrus (intervjuet ble gjennomført 7. november; *red.mrk.*). Det synes jeg er langt over streken. Etter mitt syn er ingenting med jul lov før første søndag i advent.
4. Inntrykket er at hun bruker for få timer på studiet. Jeg pratet med henne og forstod det sånn at når alt det andre skulle gjøres, var det litt lite tid igjen til studiet. Så svaret her er «for lite», på grunn av alt mulig annet rart, blant annet på grunn av HS.
5. Ingeborg prater masse om det, og jeg har fått høre om budsjettjobbing, om undergruppene hun prøver å følge opp og HSP-ting.
6. Nå må du ikke drikke deg lei på julebrus før du kommer hjem.

1. Hvilke planer har dere i julen og har dere noen faste tradisjoner?
2. Hvilken (jule)matrett og julekake er din favoritt?
3. Når er det innenfor å pynte til jul, høre på julemusikk, drikke julebrus osv.?
4. Hvor mye tid bruker [navn] på studiet?
5. Vet du hva vervet til [navn] i Abakus går ut på?
6. En hilsen til [navn].

Førstemann hjem til jul

#125

TING DU BØR VITE SOM SIVING

DATASNØ

Tekst: Vette Roos Mangrud
Bilde: DALL-E

Desember er i gang, og for mange betyr det at det er på tide å boltre seg ned foran TV-en for å rekke å se alle julefilmene før kalenderen flippes til januar. Disse filmene er ofte stappet med bjeller, juletrær og ikke minst, masse snø.

DET VISER SEG AT SNØ ER VANSKELIG

Det er ofte lett å se forskjell på dataanimert snø og ekte snø. I filmer som «Polarekspresen» finner vi en klumpete masse som likner mer på julegrøt enn snø. Snø deler mange av utfordringene med å animere vann. Det er så mange små partikler at det er uproduktivt å simulere alle sammen. Derfor må man finne snarveier som forhåpentligvis bevarer noe av realismen. En ekstra utfordring med snø, sammenlignet med vann, er sintring. Sintring betyr at snøkornene slår seg sammen til større partikler, som for eksempel når du lager en snøball. Man skiller ikke akkurat mellom puddervann og kramt vann, men det gjør du med snø.

MIKROSKALA-SIMULERING

Hvis vi har en skala som går fra færrest til flest snarveier, vil mikroskalsimulering ligge på siden med færrest. Hvis du skal simulere en karakter som trækker spor eller graver i snøen, vil det være veldig lett å oppdage lat julegrøt-snø. Her er man rett og slett nødt til å simulere ganske nøye. Det finnes mange metoder som faller under denne kategorien, men de deles gjerne opp i rutenett-

baserte og partikkelbaserte. Rutenettbaserte metoder deler området som skal simuleres inn i et rutenett, og alle rutene inneholder data om massetettheten og farten til snøen i den gitte ruten. Et problem som kan oppstå her er at det er vanskelig å garantere at den totale snømassen i alle rutene forblir stabil, så du kan ende opp med at noe av snøen forsvinner, og det er ikke så realistisk. Partikkelbaserte metoder lagrer data om hver enkelt snøpartikkel, og simulerer kreftene mellom dem i henhold til fysikken bak.

MAKROSKALA-SIMULERING

Makroskala-simulering brukes gjerne i litt større simuleringer, som snøskred, simulering av snødannelse i terrenget og snøfall. Metodene ligner på de vi finner i mikroskala-simulering, men de er gjerne litt enklere og har lavere oppløsning. Makroskala brukes ikke like ofte i film, og passer bedre til andre formål.

PROSEDYREGENERERT SNØ

I noen tilfeller kan man hoppe glatt over fysikk-simuleringer og bruke helt andre algoritmer for å få realistisk snø. Prosedyregenerert snø brukes som regel ikke til å simulere interaksjoner med objekter, men heller for å bestemme hvor i en scene du skal ha snø i utgangspunktet. For eksempel, hvis du har en parkert bilmodell, er det realistisk at det ikke er snø under bilen, men at snøen danner lag på panseret, taket og frontruta.

En enkel teknikk er å bruke skyggekalkulasjoner. Hvis det er mye skygge på en flate betyr det at det skal være lite snø der, og motsatt. For å lage realistiske hauger kan man simulere en håndfull snøflak over flaten og regne ut hvor det er mest sannsynlig at det lander mye snø.

FORSKJELLIG BRUK KREVER FORSKJELLIGE TEKNIKKER

Teknikkene nevnt i denne artikkelen er bare et lite knippe i forhold til hva som blir brukt der ute. Å lage realistisk snø handler mye om å velge riktige teknikker til riktig forhold. Lager du videospill, velger du noe helt annet enn om du simulerer snøføre for å bygge trygge biler. Teknikkene blir også bedre og bedre, og fremover klarer vi kanskje til og med å unngå julegrøt-snø i julefilmene våre.

#113

TING DU IKKE TRENGER Å VITE SOM SIVING

K2

Tekst: Eli Fjellbirkeland Johannesen
Bilde: Maria Ly

Fjellkjeden Karakorum strekker seg gjennom Kashmirregionen, og er det eneste stedet utenfor Himalaya hvor det finnes fjell på over 8000 meter. Det er her vi finner verdens nest høyeste fjell, K2, som med sine 8616 meter over havet er en av de mest fryktede toppene i fjellklatremiljøet.

KARAKORUM 1 OG KARAKORUM 2

K2 ligger utilgjengelig til, langt inne i Karakorum, på grensen mellom Pakistan og Kina. Navnet «K2» stammer fra 1856 da noen britere var ute for å kartlegge Karakorum. Under kartleggingen, nummererte britene toppene de så: K1, K2, K3, og så videre. De fleste kartlagte toppene fikk tilbake sine lokale navn etter hvert. K1 er fjellet Masherbrum for eksempel. K2 ligger derimot så avsidesliggende til at toppen ikke hadde et lokalt navn. Fjellet har dermed blitt hetende K2.

BESTIGNINGER

Det første forsøket på å nå toppen av K2 skjedde i 1902, men det var ikke før i 1954 at en italiensk ekspedisjon klarte å nå toppen. Per 2021, hadde 377 mennesker vært på toppen av K2. Med 91 dødsfall hadde fjellet også en dødsrate på cirka 25 prosent. Til sammenligning har Mount Everest, verdens høyeste fjell, over 5000 bestigninger og en dødsrate på under ett prosent. De siste årene har det vært en stor økning i antallet vellykkede bestigninger. Per 2023 har det vært over 800 personer på toppen, og til tross for noen flere

dødsfall, har dødsraten nå sunket betraktelig. Om det er en trend, eller om man bare har vært heldig de siste årene, det gjenstår å se.

THE SAVAGE MOUNTAIN

«It's a savage mountain that tries to kill you», sa den amerikanske klatreren George Bell etter et mislykket forsøk på å nå toppen i 1953. Siden det har K2 hatt kallenavnet «The Savage Mountain» i klatremiljøet. Det er flere grunner til at det er vanskeligere å bestige K2 enn mange andre fjelltopper på over 8000 meter, som for eksempel Mount Everest. Det å komme seg til K2 Base Camp (5150 moh.) er en ekspedisjon i seg selv: omtrent en uke gjennom totalt øde og steinete fjellterreng. K2 ligger også lenger nord enn mange andre topper, noe som gjør at det er veldig mye dårlig og omskiftelig vær. Klatrere kan ligge på K2 Base Camp i flere måneder i vente på et værvindu. Noen år er det ikke noe værvindu i det hele tatt slik at det ikke er noen som klarer å nå toppen. Selv med godt vær kan ikke klatrere ta lett på bestigningen, K2 har nemlig flere lumskheter på lur.

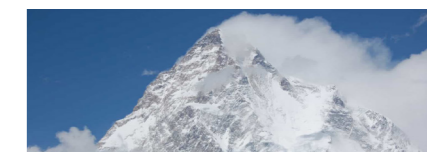
FLASKEHALSEN (THE BOTTLENECK)

Det er teknisk krevende å klatre opp K2, men det mest fryktede partiet er det som kalles Flaskehalsen. Flaskehalsen er en smal 100 meter lang korridor, med en stigning på 50–60 grader. Den høres kanskje ikke så skummel ut, men Flaskehalsen ligger på 8200 meter, altså godt

inne i det som kalles «dødssoenen». Da befinner klatrerne seg så høyt oppe at kroppen ikke lenger klarer å få nok oksygen til å overleve. Om de bruker for lang tid eller om noe skulle skje der oppe, er de rett og slett dødsdømte. Ikke nok med det, over Flaskehalsen henger det en svær (vi snakker enorm) isklump, som kan rase ut når som helst. Så høyt oppe klarer man ikke å bevege seg veldig fort, og man klatrer eksponert for ras i fire til fem timer for å komme seg gjennom partiet. Det var et ras her som var hovedårsaken til en av de dødeligste klatreulykkene i K2s historie hvor elleve personer omkom.

NOEN AVSLUTTENDE ORD

Ekstrem fjellklatring blir stadig mer populært, og på samme måte som nepalske myndigheter har klart å turistifisere Mount Everest, ønsker pakistanske myndigheter å gjøre det samme med K2. Rike og velstående mennesker er villige til å betale store summer for å bestige de høyeste fjellene i verden. Gitt K2s krevende klatring, Kashmirregionens politiske situasjon, og klimaendringer som gjør fjellets natur enda mer lunefull, kan det stilles spørsmål ved om det er så lurt, eller i det hele tatt mulig.

readme SIN LILLE JULEØLTEST

Tekst: Marius Vestøl

Layout: Iver Ringheim

Juleøl smaker ass. Den søla bryggeriene pumper ut hver desember er det ingen som liker. Men ifølge en upålitelig kilde jeg fant på nettet selges det likevel flere titusen liter hvert år. Det er derfor på sin plass at noen tar en for laget, og tester dette søppelet slik at resten av Abakus kan holde seg unna.

NØGNE Ø RØD JUL

Den beste måten å nyte en Nøgne Ø Rød Jul er å la være. Den smaker dritt, lukter dritt og føles dritt. Samtidig er denne ølen nokså enkel å styrte, noe som gjør lidelsen kortvarig. Flasken har et nokså fint design som skaper julestemning til en viss grad. Ellers er det svært lite å si om Nøgne Ø Rød Jul. Gir den en god 2/10.

SVARTBERGET LAGER

I munnen er Svartberget Lager en ren og balansert opplevelse. Den første slurken bærer med seg en mild sødme fra maltet, nesten som en forsiktig honningtone, som deretter får selskap av et lett krydret preg. Neida. Den smakte dritt denne også. Med et kjedelig svart design du glemmer etter fem minutter var det ikke noe særlig til julestemning å få av boksen heller. Til gjengjeld var denne enda lettere å få ned halsen enn den forrige. Får derfor en solid 2/10.

AASS JULEØL

Alltid hyggelig å starte med noe positivt. Ass juleøl fortjener absolutt creds for at navnet passer til smaken. Nå er ikke pilsen til Aass noe særlig å skryte av, kanskje ikke bryggeriets hjemby heller, men her synes jeg de troner med den verste juleølen readme testet. Tjukk konsistens og en alt for bitter smak er stort sett det man sitter igjen med etter å ha tatt en slurk for mye. På den andre siden har flasken et bedre design enn mye av det andre juleølet på markedet. Julestemningen drar opp Aass juleøl til en sterk 2/10.

YULE JUICE

Det er en øl det faktisk er mulig å nyte. God, fruktig og ikke alt for bitter. Med det desidert beste designet, stråler Yule Juice julestemning i hele rommet og setter standarden for hva juleøl egentlig burde være. Men med kvalitet kommer prisen, og for 75 krøn på polet blir det vanskelig å stemple ølet studentvennlig. Alt i alt troner fremdeles Yule Juice med vanvittige 2/10.

Verden rundt på tre retter

*Tekst: Erik Angus Usterud-Svendsen
Layout: Viljan van Raaij*

Jula var best da vi var små, men hva var egentlig annerledes? Tenk litt tilbake til jula 2011. Mamma har bestemt seg for at det er slutt på medisterkakene, fra og med nå skulle du spise det samme som de voksne: lutefisk. Retten tilberedes på en skremmende måte: Tørrfisk bløtlegges i lut (et kjemikalie ellers kjent som hovedingrediens i det voldsomt etsende avløpsrensningemiddelet Plumbo), før den kokes. Smaken og teksturen er også helt ulik noe du har smakt før. Det første året klarer du en bit. Men så, år for år, bit for bit, lærer du deg å like det, og føler av den grunn en voldsom stolthet og tilhørighet. Nå synes du egentlig ikke lutefisken er så rar lenger, og det er her problemet ligger; Vi trenger nye juleretter som er i stand til å vekke den samme frykten og nysgjerrigheten som tradisjonell julemat gjorde da vi var små.

Derfor har **readme** sitt test-kjøkken holdt en internasjonal julemat-audition der festmat fra forskjellige land kjemper om plass blant ribbe og rakfisk i norsk julekanon. Kandidatrettene er valgt for å være tilstrekkelig rare til at man møter dem med skepsis. Vurderingskriteriet er enkelt: Føles det som man etter noen år med tilvenning kan synes retten er kjempegod?

KARAMELLISERTE POTETER

FORSKUDD PÅ DESSERT

Dansker er seg selv like. Her har de kombinert to nasjonale symboler, potet og godteri, til en litt rar, men deilig rett. Velsmakenheten kommer riktignok heller av at de enorme mengdene smør, salt og sukker klør meg i reptilhjernen, enn at dette er en genial smakkombinasjon. Med andre ord, godhet-sunnhet-koeffisienten er ikke spesielt høy. Heldigvis for danskene er alle helsehensyn satt til side hele desember, så dette påvirker ikke om retten er kjempegod eller ei.

KOKT STEK MED TUNFISK OG ANSJOSSAUS

DET HJELPER IKKE MED MYE SMAK NÅR DET ER VOND SMAK

En gjendiktning av hvordan denne retten oppsto:

ABUELA:

Diego, mitt dumme, dumme barnebarn, hvorfor har du kokt julesteken? Nå er den både tørr og smakløs. Attpåtil er alle butikker stengt av respekt for Jesu fødsel. Jula er ødelagt.

DIEGO:

(Hikstende)

J-je-jeg skal f-f-fikse d-d-dette.

(Tømmer hele spiskammerset i en blender og heller den resulterende guggen over steken)

ABUELA:

(Rørt over barnebarnets innsats for å redde jula)

Mmm, dette var kjempegodt. Jula er ikke ødelagt og du er ikke dum.

(Presser i seg den vannelige substansen for å opprettholde kjærlighetserklæringens troverdighet)

Jeg liker tunfisk på boks, men aromaen av kokt egg og ansjos fremhevet i så stor grad kattermatvibbene at dette ble nærmest uspiselig.

KJØTTGELE

NOSTALGISK TUNGESMELTER

Det beste med denne retten er den søte måten den dirrer på tallerkenen ved den minste berøring. Det verste er tanken på at geleen skal bli til suppe i munnen. Blant testsubjektene er det universell enighet om at følelsen rett før første bit skal inntas er sammenlignbar med rett før man stuper fra litt for høy grunn. Hvis man overviner frykten, vil man oppdage en ganske kjedelig rett. Det er egentlig bare kald kjøttsuppe med den fordel at man kan legge den oppå brødiskiva. Dette gir en helt ny grad av bærbarhet til suppen, men går på bekostning av den sjelevarmende effekten rykende varm suppe har på vinterhalvåret.

Opprinnelsesland: Danmark

Oppskrift:

1. Skrell og kok poteter til de er omtrent halvferdige.
2. Kok de resten av veien i en karamellsaus bestående av 4 deler sukker, 1 del smør, 2 deler vann og salt til smak.

Anbefalt drikkekombo: Hva med en dansk radler? Like deler Tuborg og Faxe Kondi.

Prøv denne hvis: Du er en godtemums.

Kjempegodt? Jepp. Salt karamell skuffer aldri!

Opprinnelsesland: Argentina

Oppskrift:

1. Kok steken med krydder og aromatiske grønnsaker.
2. Blend en boks tunfisk i olje, sennep, ansjosfileter, kokte eggeplommer og eddik til det ser ut som tynn majones.
3. Server med lune bagetter eller brød.

Anbefalt drikkekombo: Tannpasta.

Prøv denne hvis: Din favorittspalte i Radiosepsjonen var Stavmikseren.

Kjempegodt? Nei æsj, hva faen.

Opprinnelsesland: Russland

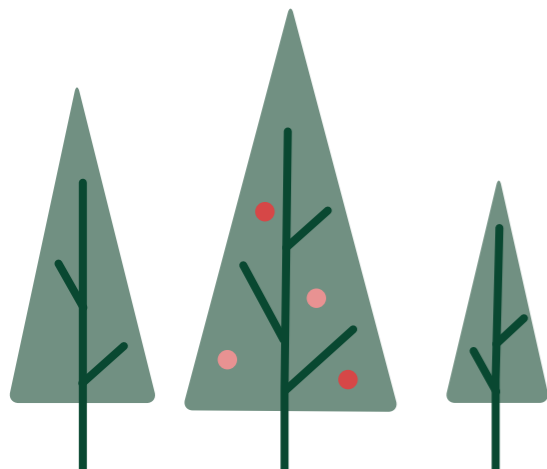
Oppskrift:

1. Kok bein og grønnsaker til du har en geleaktig kraft. Eventuelt kok opp kjøttkraft og putt gelatinplater oppi.
2. Finn frem din fineste form, og legg kjøtt og grønnsaker (for eksempel erter, gulrøtter og sjampinjong) lagvis mens du kontinuerlig fyller på med gelekraft.
3. La avkjøle i kjøleskapet til den er stivnet.

Anbefalt drikkekombo: Så mye vodka at du glemmer alt det vonde.

Prøv denne hvis: Du peaka på 70-tallet.

Kjempegodt? Nei, her har noen bommet på oppgavebeskrivelsen.

Nyttårsforsetter 2024

Vi i **readme** bryr oss om leserne våre. Ingenting er viktigere for oss enn dere. Derfor vil vi gi tilbake. Det vi vil gi, er noe av det viktigste som finnes: fremtiden. Vi har skrevet denne artikkelen med forslag til nyttårsforsetter, som vil sikre at 2025 blir ditt gylne år.

1 LEV MER BÆREKRAFTIG!

Jorda varmes opp, vi slipper ut for mye forurensning, og dommedagen nærmer seg. Vil du være til hjelp? Finn deg en hule, bo i den, og jakt på mat selv. Gjør du dette, forurenser du nærmest ingenting. Skal det være mangel på mat (noe som ofte skjer i løpet av den norske vinteren) er det mulig å jakte på naboeene også.

2 LAG EN NAGLISTE!

Det viktigste med en nagliste er å huske på hvem du skal hevne deg mot senere i livet og loggføre dem. Så snart sveklingene i lista har fått servert en skikkelig runde med virkelighet, kan du stryke navnet fra lista, og jovialt leve livet videre.

3 HØR MER PÅ NY MUSIKK!

Forslag til artister: Death Grips, JPEGMafia, eller andre artister med musikk av sjangeren «scaring the hoes».

4 ALLTID SI HVA DU FAKTISK MENER!

Det kan aldri gå galt.

5 TREN MER VED Å LØPE ETTER ANDRE PÅ GATEN!

Spesielt midt på natten.

6 BEGYNN Å RØYKE!

De fleste vil nok tro at den store fordelen med røyking er rusen, men det er feil. Nei, det er makten til å irritere absolutt alle andre rundt deg! Min personlige favoritt er å stå rett utenfor en høyt trafikkert utgangsdør og røyke som en skorstein. For alle som går forbi deg, blir hver latter og hvert smil omgjort til et skul, og ingenting er like selvpøppfyllende som å påføre andre misnøye!

7 GJØR TILTAK FOR Å FÅ BEDRE SØVN!

Vi anbefaler å sove i mer behagelige omgivelser, som badekar. Hvis det alene ikke er nok, hjelper både morfin og Xanax.

8 HA MAKEOVER, OG ENDRE STILEN DIN!

Er du lei av kjedelige hettegensere, dongeribukser og boblejakker? Lengter du etter å være unik? Da er du en sjel som kan trenge en real *makeover*! Vi anbefaler klær fra adelen i tidsepoker som barokken, renessansen, eller viktoriatiden. Du er garantert å være unik!

9 STIFT ET NYTT POLITISK PARTI!

Av juridiske årsaker kan ikke vi gjøre dette, men håper at en modig leser gjennomfører dette forsettet. Partiet heter «Gjør Norge Stort Igjen», og formålet er å gjenerobre Island, Jämtland, Härjedalen og Færøyene.

10 GJØR TILTAK FOR Å FÅ EN MER KOMPLEKS OLFAKTORISK OPPLEVELSE I HJEMMET!

Forslag til tiltak: rive ned baderomsvegger, kjøpe duftlys av Gwyneth Paltrow, ha ventil over komfyren som blåser matos inn i rommet, bruke deodorant med baconlukt, sushi-parfyme, eller vask klærne i fritryolje.

Tekst: Isaac Gunnes Hansen Layout: Madelen Hellervik Lothe

readme ønsker alle
en god jul!

HJØRNET

DET HØGKULTURELLE

VUGGESANG I MØRKETID

Natten er så lang her nord;
længte gjorde far og mor.
Midt i mørket, frost og gru,
lille lys – kom du.

Himlens dag var tung og grå.
Dine øine skinnet blå,
blomsterkinden blusset rødt;
lille lys – sov søtt.

Ingen sol imorgen gryr,
bare du, mitt eventyr.
Bare du skal stråle da,
lille lys – vågn gla.

– Nordahl Grieg

Litt meir poetiske hjørner

PÅ KJENTE TRAKTER

Til slutt kjem ein heim til jul
Ei kjensla av mangt eit tannhjul
Det er lydar, lukter, mat og vanar
Med dei som sakna deg meir enn du anar

For dei er du ikkje kun student og fyllik
Dei hugsar kun ein liten tass med kollikk
For bestefar er du etter matte 4 ein krigshelt
Småsysken synes du av erting burde bli domfelt

Julefeiring er eit samansatt maskineri
Det største hjulet vil for meg forbli
Å storme inn ytterdøra og seie
«Hei mor, hei far! – eg er endeleg heime»

– Madelen

DET LITT MEIR

LÅGKULTURELLE HJØRNET

Redaksjonen anbefaler

Brettspill

RICOCHET ROBOTS

ANBEFALING FRA IAN

Jeg er en stolt algoritmegutt, og spiller eksklusivt brettspill der Dijkstras algoritme eller A* åpenbart kan anvendes. I «Ricochet Robots» skal man finne ut hvordan man kan flytte en robot fra én rute til en annen i et rutenett på færrest mulig bevegelser, ved å tenke ut stien i hodet sitt. Det jeg elsker med Ricochet Robots er at store deler av spillet skjer i absolutt stillhet mens alle *grinder* for å finne en sti. Når den er funnet får alle ett minutt på å prøve å finne en som er bedre, før den beste vises frem og skaffer spilleren et poeng. Til sist reagerer alle taperne på én av tre måter:

- De klasker seg i pannen fordi de var for trege til å kapre den åpenbare løsningen.
- De klasker seg i pannen fordi de var blinde og ikke så stien med tre enkle trekk.
- De klasker seg i pannen fordi de ikke forstår hvordan en spiller kan holde en sti i hodet som tar 38 trekk, involverer fire roboter som beveger seg flere ganger i sammenflettet rekkefølge og runder brettet tre ganger før de treffer målet. Skal man drikke samme kveld som man spiller, ville jeg anbefalt å spille Ricochet Robots først, og spare noe litt enklere til senere, slik som Krig.

QUACKS OF QUEDLINBURG

ANBEFALING FRA VETLE

Jeg er en brettspillnerd. En kjedelig side av å være brettspillnerd er at du må ha venner for å spille brettspill. Å bygge en brettspillkolleksjon handler i stor grad om å gjette hva slags folk du kommer til å spille med. For uansett hvor fristende det er å kjøpe «Eclipse: Second Dawn for the Galaxy», hjelper det lite om alle jeg har tvunget til bordet ser på meg med tomme blikk når jeg dunker ned den 5,7 kg tunge boksen foran dem. Juleferien er et sånn tidspunkt der man gjerne spiller med folk som ikke er så interessert i lange regelbøker. Men hva gjør du om du er lei av «Alias» og «Ryktet Går»? Svaret ligger i «Quacks of Quedlinburg». Dette er spillet i hylla mi som definitivt har truffet bordet flest ganger. Quacks er et spill der du spiller som en kvakksalver som skal lage trylledrikker. Mekanismene tar inspirasjon fra Blackjack, og jo flere ingredienser du slenger inn, jo mer poeng får du. Bare pass på så du ikke kaster inn så mye at potten eksploderer og du mister poengene! Alle ingrediensene gjør forskjellige ting, så det er også litt rom for planlegging. Gambling-spenningen smitter, og jeg har aldri opplevd at noen ikke liker spillet. Sertifisert slager!

RISK

ANBEFALING FRÅ MADELEN

Synest du julefeiringa egentleg blir litt for fredeleg og harmonisk? Då er det berre til å pakke vekk dorullnissane du lagde i barnehagen frå bordet og rigge til ein omgang Risk! Dette er spelet som får opp blodtrykket til mor, skrur opp temperamentet til far og gir nytt påfyll av bensin til søskenspliden.

Risk er eit strategispel der verda er delt inn i territorium, desse område blir tilfeldig fordelt blant spelarane før start. For å få kontroll over nye territorium må ein invadere medspelarane sine område og krige i den edlaste forma av alle: terningkast. Ein vinn spelet med å klare det hemmelege oppdraget ein blir tildelt ved start. Dette kan vere alt ifrå å utslette alle styrkane til veslebror til å erobre to kontinent.

Har ein verkeleg dagen kan ein nesten gløyme ut sitt eige oppdrag i lysten på verdsherredøme. Dette kan gjere at ein erobrar heile Asia med latterleg få styrkar, eller mistar heile kavaleriet sitt i møte mot to usle soldatar i kampen om Midtausten. Spelet set verkeleg fyr på alle som likar strategispel og som har ein liten dose stormannsgalskap i seg.

LYKKE TIL MED EKSAMEN

Fast jobb etter studiet

Lag applikasjoner uten å kode

Nordens ledende no-code miljø

Mye ansvar fra første dag

gen.us | gen.us/apply | @genusbiz

Utgavens konkurranse

Csært Caesar-Chiffer

Tekst: Simen Dalsmo-Klevdal

Under finner du en kryptert melding. Din oppgave er å dekode meldingen og finne ut hva den sier. Meldingen er kryptert ved hjelp av et Caesar-chiffer, hvor hver bokstav er forskjøvet med et bestemt antall plasser i alfabetet. Hint: jul. Send den hemmelige meldingen til konkurranse@abakus.no med emne «CCC» for å være med i trekningen.

«ix åm øåo niymo
epg, axm cxkå øåo zgdm
ijåi cymøå byqåm»

Svarer du riktig er du i tillegg med i den årlige trekningen av en middag for to til en verdi av 2000 kr.

sponset av Genus

VINNERE

1. Adrian J. Lund
2. Viktor Myrland
3. Aleksander Thornes Vestlund

PREMIER

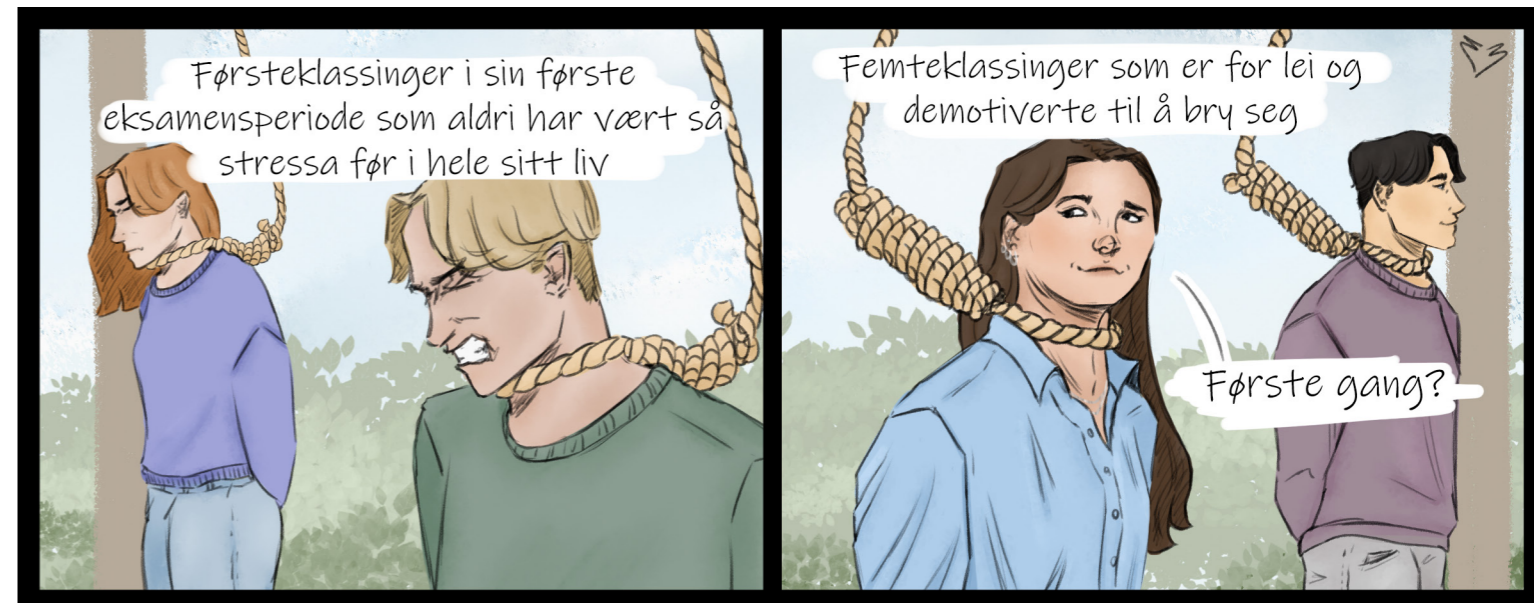
1. premie

2. premie

3. premie

& smert #1

Vil du ha snap på baksiden?
Send snap til **RYKTE!**

UHELDIG BLESTING OG GOD FESTING

En festglad gjeng koste seg og danset til lyden av Wreckonize en dunkende aften på LaBamba. Med kule kostymer og enda kulere dansemoves var det stemning for videoinnspilling. Uheldigvis er posting på feil Instagram-konto bare et tastetrykk unna. I stedet for LaBamba sin Instagram, befant videoen seg med ett på Abakus sin Instagram-konto. Dessverre var innleggets levetid kortvarig, men de som var heldige nok til å få et glimt har meldt til redaksjonen at det var god stemning. **readme** håper den skyldige sjekker to ganger hvilken bruker hen er på neste gang noe skal legges ut.

DEN FORSVUNNE TEQUILA

Kort tid før det årlige julebordvorset fant en distré gjeng med fagkommere ut at de hadde glemt å kjøpe den tradisjonsrike «Fagkom-vinen». Til unnsettelse kom en literflaske med tequila som hadde blitt kjøpt på Tax Free uken før. De godtroende fagkommerne hadde ikke tenkt over at tequila ikke er særlig godt i store mengder – spesielt ikke uten lime og salt. Når samtlige var på brekken måtte de derfor nøye seg med å gjemme den siste fjerdedelen i en busk bak Vår Frue kirke. Da julebordet omsider nådde slutten og tequilaen skulle hentes fram, var den sporløst forsvunnet! Redaksjonen synes det derfor er litt mistenksomt at det ble sendt rundt en identisk literflaske med tequila på et julebord-nach senere den kvelden.

LABAMBIANER PÅ VILLE VEIER

Nylig beviste en vågal labambianer at «15 gjelder» er mer enn en simpel barnelek, og tvert imot livsfarlig. På den årlige LaBamba-hytteturen var det duket for flust av drikkeleker, hvorav minst én av dem inkluderte rikelig med løping. Hard sprint + snø + alkohol er muligens ikke den aller mest fremragende kombinasjonen, men til tross for oss abakulers lynende intellekt, var det ingen som tenkte over dette. Den aktuelle labambianeren vant heldigvis leken, men ikke uten å dra på seg et stygt kutt under et fall mens leken foregikk. Hvordan hen ikke merket dette når selve fallet skjedde er fortsatt et mysterium. Heldigvis for vedkommende var det noen som satt på medisinsk kunnskap til stede. Beruset og full av bandasjer ble vedkommende omsider kjørt til legevakten. Nå er det verdt å nevne at dette skjedde på halloween, så den lille lokal-legevakten i Orkanger rotet litt ekstra mye når det uventede besøket skjedde, men etter litt om og men kunne de med glede fakturere labambianeren vår for 560 kroner.

